

Kdo je úhlavní nepřítel převaděčů?

26.8.2023 - Josef Urban | Policie ČR

Už více jak rok čelí cizinecká policie obrovským výzvám, ať už se jedná o uprchlickou krizi spojenou s válečným konfliktem na Ukrajině, tak migrační vlnou zejména z území Sýrie a Turecka.

V souvislosti s tím samozřejmě narůstá i fenomén tzv. převaděčů, tj. lidí, kteří za úplatu nelegálně převáží migranty. Tímto problémem se u nás již několik let intenzivně zabývá **Oddělení šetření trestné činnosti a dokumentace**, jež je nedílnou součástí Ředitelství služby cizinecké policie (ŘSCP). Vedoucím tohoto oddělení je mjr. Ing. Václav Drda, který nám v rozhovoru přiblížil, mimo jiné, zajímavosti o převaděčích.

Jak dlouho sloužíte a co všechno máte již za sebou?

V současné době jsem vedoucím oddělení. Na této pozici jsem od roku 2019, nicméně před tím jsem na oddělení působil jako řadový policista. U policie jsem letošním rokem začal svůj celkově již čtyřicetý rok. Jako nováček jsem nastoupil ke službě pořádkové policie v Plzni, kde jsem byl tři roky. Poté jsem přestoupil k cizinecké policii ještě za doby liniově řízených Oblastních ředitelství cizinecké policie, u které jsem setrval na několika pozicích až do konce roku 2015. Od roku 2016 jsem využil příležitosti působit na ŘSCP, takže se považuji za ryzího „cizináře“.

Čím se vaše oddělení primárně zabývá?

Oddělení, na kterém pracuji, je organizačním článkem na ŘSCP. Co se týká počtu policistů na oddělení, tak zde slouží 14 policistů. Jednu část tvoří policisté, kteří jsou celý policejní život „cizináři“. Ta druhá část dříve sloužila na ostatních útvech v rámci PČR, což je z mého pohledu výhoda, jelikož do naší problematiky vnáší jiný vhled, což mnohdy nabízí jiné řešení aktuálních situací.

Oddělení šetření trestné činnosti a dokumentace odpovídá za metodické řízení a koordinaci úkolů služby cizinecké policie na úseku odhalování trestné činnosti přeshraničního charakteru, odhalování a zabraňování ilegální migrace, nelegální zaměstnanosti a zjišťování cizinců, kteří neoprávněně pobývají na území České republiky. Posledních pár let nejvíce úsilí věnujeme činnosti směřované k řešení nelegální migrace, tedy převaděčství. Získáváme poznatky z činnosti služby cizinecké policie, opatřujeme důkazy a důkazní materiály při podezření z přeshraniční trestné činnosti, zejména v souvislosti s obchodováním s lidmi, s přepravou osob a zboží nelegálním způsobem nebo k trestné činnosti cizinců a na cizincích páchanou. Samozřejmě udržujeme úzkou spolupráci jak s krajskými ředitelstvími policie, tak ostatními útvary policie, celníky, úřady práce a ostatními orgány veřejné moci, protože právě kvalitní spolupráce a výměna informací je stěžejní pro boj s přeshraniční nelegální činností. Klíčová je pro nás samozřejmě spolupráce s kolegy ze sousedních států. Tyto poznatky nám asi nejvíce pomáhají při boji s odhalováním a objasňováním trestné činnosti v souvislosti s nelegální migrací osob. Z výčtu uvedených úkolů je jasné, že naši policisté vykonávají službu jak v terénu, tak i za stolem v kanceláři. Samozřejmě většinu baví ta terénní práce, než administrativa.

Kdo je pro Vás převaděč a jak takového převaděče můžete vypátrat?

Kdo je převaděč? To je dobrá otázka, ve vztahu k trestnímu zákoníku je to samozřejmě jasné. Kdo pro jiného organizuje nedovolené překročení státní hranice nebo jinému umožní či mu pomáhá

nedovoleně překročit státní hranici nebo jinému po nedovoleném překročení státní hranice umožní či mu pomáhá přepravit se přes území České republiky nebo takové přepravení organizuje. Za mě osobně je to pouze někdo, kdo parazituje na cizím neštěstí. A jak dospět k závěru, že tato osoba je převaděč? Tak to je soubor konkrétních sofistikovaných postupů, které Vám opravdu, zejména z taktických důvodů, neřeknu. Obecně řečeno, jedná se o soubor vlastních postupů a opatření, spolupráce se zahraničními partnery a dalšími složkami v rámci policie. Velice důležitá je důvěra jakou máte u zahraničních partnerů v rámci mezinárodní spolupráce a naopak. V tomto směru máme obrovské štěstí na kolegy zejména ze Slovenska a Německa.

Změnilo se za poslední dobu chování převaděčů?

Situace se za několik posledních let diametrálně změnila. Zaprvé, dříve byla preferována k přepravě migrantů kamionová doprava, dodávky a pak osobní auta. Dnes jsou na prvním místě osobní auta a dodávky. A to mění i řidiče. Dříve řidiči kamionů, v podstatě zaměstnanci přepravních společností a v osobních autech zejména řidiči ze sociálně slabších skupin, kdy tato skupina využívala starší vozidla. V současné době jsou využívána zánovní vozidla a činnost je dobře organizována. Není výjimkou, že v jeden den bylo v registru vozidel zaregistrováno nové BMW X a ihned ten samý den se vydalo převážet migranty. Touto činností splácí většinou leasing vozidel. Co se ale zásadně změnilo, je chování převaděčů. Zde už se nebavíme pouze o řidiči, který poslušně zastaví hlídce na silnici. Je bohužel čím dál více případů, kdy se převaděč snaží ujet hlídce a to mnohdy nebezpečnou a bezohlednou jízdou, kterou ohrožuje sebe i ostatní ve vozidle. Není výjimkou, že jízda končí až po nehodě vozidla se zraněním posádky.

Kde se s převaděčem může obyčejný člověk setkat?

Dá se říct, že na převaděče můžete narazit, jako na jakoukoli jinou osobu – příklad řidič, který veze rodinu s dětmi. Člověka, který se touto problematikou nezabývá, by ani nenapadlo, že se jedná o migranty. Jak se mění práce, postupy policie, tak se samozřejmě mění i praxe na druhé straně. Převaděči se neustále snaží přijít s něčím novým, nebo se přinejmenším přizpůsobit a být zase o krok pře námi. Je to jako hra kočky s myši.

Byli Vám někteří sympatičtí, jak k nim přistupujete?

Sympatie si v tomto směru nemůžeme dovolit, i když si pamatuji případ, kdy jel migrant, který měl povolený pobyt v Německu a vezl si z Maďarska pouze svoji rodinu. V tomto případě jsem ho chápal jako otce rodiny a ne jako převaděče. Administrativně se ale případ zpracoval jako každý jiný a o následcích rozhodl soud.

Zažil jste v souvislosti s převaděčstvím nějakou vtipnou historku?

Asi nejvtipnější reakce převaděče byla, když jako řidič kamionu nám otevřel nákladový prostor, rychle ho zase zavřel a povídá „ pojdte se podívat, jsou tam nějakí lidé“. Tomu by se dalo možná uvěřit, kdybychom uvedené vozidlo neměli zmapované a potvrzené, že veze migranty.

Co převaděčům v případě zadržení hrozí?

Co se trestů týká, jestliže jde o základní skutkovou podstatu, tak tady může pachatel dostat trest až na dvě léta. Dále se tresty stupňují podle závažnosti okolností a jednání samotného pachatele. Zejména se posuzuje, zda šlo o organizovanou skupinu, či způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví nebo dokonce smrt. V takovém případě může být trest až na patnáct let.

Co mají dělat lidé, když mají podezření, že na takovou osobu narazí?

Jednoznačně co nejdříve oznámit policii.

Kdo se na váš útvar může přihlásit a jaké jsou na takovou pozici požadavky?

V podstatě se k nám může dostat každý policista, který bude splňovat podmínky na požadované místo, samozřejmě když je volné. Policisté zde slouží v hodnosti kapitána – vrchní komisař a musí splňovat požadavek vysokoškolského vzdělání minimálně v bakalářském programu. Velkou roli také hraje dosavadní praxe policisty, kdy je nemalou výhodou praxe u cizinecké policie či u služby kriminální policie. Hlavní asi je, že se chce člověk učit novým věcem a jak se říká, táhne za jeden provaz a není to žádný sólista. Z toho vyplývá, že nám samozřejmě záleží i na charakterových vlastnostech uchazeče.

Co byste vzkázal potenciálním převaděčům?

Každý člověk, který nad tímto uvažuje, si zadělává na velký, ale velký problém a nedochází mu možné následky, které může způsobit nejen sobě, ale i dalším lidem. A ještě jedna podstatná a důležitá věc. Převaděči nemusí jeho protiprávní jednání vycházet neustále. Každé takové „pašování“ musí mít zas a znovu strach, že ho dostaneme. Nám ho stačí dostat jenom jednou a to se nakonec povede.

V letošním roce bylo do 13. srpna zjištěno celkem 123 převaděčů. Jednalo se zejména o řidiče motorových vozidel, přičemž v roce 2022 bylo v období ledna až celého měsíce srpna zjištěno 49 převaděčů.

<https://www.policie.cz/clanek/kdo-je-uhlavni-nepritel-prevadecu.aspx>